

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

INDUSTRIJSKE SVOJINE

KLASA 42 (5).

IZDAN 1 MAJA 1936.

PATENTNI SPIS BR. 12296

Egger-Hansen Siegfried, Wien XVII, Austrija.

Naprava za pokazivanje cene na vagama.

Prijava od 22 marta 1935.

Važi od 1 avgusta 1935.

Traženo pravo prvenstva od 23 marta 1934 (Austrija).

Ovaj se pronalazak odnosi na napravu za pokazivanje cene na vagama kod koje je neka traka sa cenama namotana na valjcima i čije se skale cena koje su rasporedene na obe strane mogu podešiti u prozorima koji stoje jedan sroču drugom uz po jednu stalnu skalnu za tež ne čije skazaljke se kreću po skalama za cene.

Kod dosad poznatih vaga sa cenama postavljene su skale cena bilo na jednoj stalnoj ploči za skale, bilo na jednom bubnju pa su time ograničene na mali broj ili su pak predviđene u velikom broju na traci, koja se naizmenično može namotavati na dva valjka. Ova je traka vođena pored oba prozora u obliku omče u vidu slova S pa su se zbog toga obe odgovarajuće skale cena pojavljivale u oba prozora u raznoj visini. Kod ovakvog vođenja trake sa skalama moraju prozori a i obe težinske skale da budu izmaknuti u visini pa prema tome moraju težinske skale a i skale za cene da imaju različite podeoke pa skazaljke podređene tim skalama moraju da imaju različite poluprečnike. Poznato je doduše da su radi izbegavanja tog nedostatka odnosno različitih visinskih položaja skala za cene u oba prozora, upotrebljavane dve trake sa skalama za cene koje su rasporedene na istoj visini i koje su se mogle istovremeno podešavati. Ali pored potrebe dveju traka takvo uređenje ima i taj nedostatak da se trake mogu jedna naspram drugoj pomaknuti i tako mogu nastati netačnosti u pokazivanju.

Uklanjanje ovih nedostataka postiže se

prema ovom pronalasku time, što je traka sa skalama za cene u glavnom vođena u vidu slova N i što su međusobno suprotni prozori u kućici vage rasporedeni na podjednako visini. Još jedno obeležije ovog pronalaska sastoji se u tome što su skale cena podređene zajedničkoj osnovnoj ceni a za razna područja kilograma rasporedene na traci sa skalama za cene neposredno jedno za drugom pa se istovremeno mogu videti pri čemu skazaljka težinske skale istovremeno pokazuje težini odgovarajuće cene na svima skalama cena koje se pojavljuju u prozoru. Time je nepotrebno podešavanje traka sa skalama od jednog područja kilograma na drugo. Ove skale cena mogu da budu rasporedene samo na jednoj strani trake sa skalama s druge strane može da pokazuje robu kojoj odgovara podešena osnovna cena. Da bi se traka sa skalama za cene, — i pored toga što neprestano raste prečnik valjaka na koji se namotava i opada prečnik valjaka sa kog se odmotava koji je ukvačen sa prvim valjkom, — držala u podjednakoj zategnutosti bez zadržavanja, obrazovan je prema ovom pronalasku pokretački mehanizam za valjke tako da je zupčaničko kolesije ili slično koje ukvačuje oba valjka za namotavanje međusobno elastično ukvačeno pomoću neke opruge koja održava zupčanike pritisnute a traku sa skalama zategnutu pa u svakom podešenom položaju trake sa cenama ovu traku koči.

Na crtežu je pretstavljen jedan izveden primer predmeta ovog pronalaska i to poka-

zuje sl. 1 vagu u izgledu spreda, slike 2 i 3 pokazuju izgled i presek pokretačkog mehanizma sa vodičama za traku. Na slikama 4 i 5 pretstavljena je u većoj srazmeri jedna pojedinost sa slike 2, a slika 6 pokazuje jedan komad trake sa skalama za cene.

Kućica 1, koja se pri izmeni postojećih vaga postavlja na mesto stare kućice, obrazovana je podjednako napred i pozadi pa je na obema čeonim stranama snabdevena prozorima 4 čiji donji rub nosi po jednu težinsku skalu 6. Pojedine skale 5 za cene za razne pojedinačne cene 7 (na pr. 4 dinara 30 para) nanete su odgovarajući težinskoj skali u vidu luka poprečno na dugačkoj traci 2, čiji su krajevi pričvršćeni na dva valjka 9, 10. Stalna težinska skala 6 postavljena je u izvesnom razmaku ispred trake 2 pa ostavlja između sebe i trake praznu pukotinu u kojoj se kreće skazaljkin šiljak 8 tako da on istovremeno sa najmanjom paralaksom pokazuje težinu i cenu. Oba valjka 9 i 10 za namotavanje i vodiljni valjci raspoređeni su prema ovom pronalasku tako, da je traka vodena u obliku slova N. Time se postiže da površine trake koje se vide kroz prozore 4 stoje uporedno jedna naspram drugoj i uporedno sa prozorima na podjednakoj visini pa tako mogu skale za cene na obema stranama trake da dobiju potpuno podjednake dimenzije. Da bi se na skali za cene za sve podeoke težinske skale mogli namestiti pripadni brojevi to su, kao što je pretstavljeno na sl. 6, brojevi ispisani tako da je na primer za cenu 1 dinar i 63 pare podatak za manje novčane jedinice, dakle za 63 pare, postavljen ispod podatka za veće novčane jedinice, dakle 1 dinar. Da bi se dobilo još više mesta to su podaci za manje novčane jedinice raspoređene izmaknuto tako da nastaje ispisanje brojeva u cik-cak raspoređenju. Time se postiže bolja mogućnost čitanja.

Da bi se mogla brzo podesiti željena skala cene predviđena je na traci 2 sa skalama jedna naprava za čitanje koja se sastoji u tome da svaka skala cene odn. grupa skala za cene koja odn. koje su podređene jednoj osnovnoj ceni a za više područja kilograma ima podeok koji se proteže radialno na težinsku skalu 6 a koji pokazuje osnovnu cenu koja odgovara dotičnoj skali cena i koji sa radialnim podeocima na skalama cena drugih osnovnih cena sačinjava stepenasto obeležje 13 za čitanje u upadljivoj boji na pr. crvenoj pa koji je shodno postavljen ispred trake 2 sa skalama na nekoj nosačkoj traci 3 od providnog materijala. Zbog toga će ovo obeležje 13, pri kretanju trake 2 sa

skalama cena pored prozora 4 radi podešavanja neke skale cena koja odgovara dotično željenoj osnovnoj ceni, prolaziti pored prozora pa će pokazivati izvršeno podešavanje na težinskoj skali 6 time, što se njen podeok koji seče željenu skalu cene podudara sa podeokom težinske skale 6 koji odgovara traženoj osnovnoj ceni. U izvedenom primeru pretstavljenom na sl. 6 podešena je grupa skala za cene koja je podređena osnovnoj ceni od 4,30 dinara naspram težinskoj skali 6 pri čemu radialni podeok obeležja 13 pokazuje tačno obeležje „43“ na težinskoj skali 6 koje odgovara osnovnoj ceni od din 4,30. Na ovaj se način može pri odmotavanju trake sa skalama cene slediti obeležje 13 koje ide uzduž težinske skale 6 pa se i pri brzom kretanju trake sa skalama cene može znatno lakše i brže naći tražena osnovna cena nego, li posmatranjem samih brojeva koji pokazuju osnovnu cenu a koji se naglo pojavljuju u preseku i isto tako brzo iščezavaju.

Prema ovom pronalasku su skale cena koje su podređene zajedničkoj osnovnoj ceni a za više područja kilograma raspoređena na traci 2 skala za cene neposredno jedna za drugom pa se mogu istovremeno podešavati u prozoru 4 odgovarajuće veličine na vagi. Skazaljke težinske skale 6 je na inače poznati način snabdevena nekoliko pokazivačkim šiljcima 8 odgovarajući broju skala koje se pojavljuju u prozoru radi neposrednog pokazivanja cene koja je u pitanju.

Da bi se traka sa skalama cene održala uvek u zategnutom stanju a da se ne moraju zadržavati valjci, predviđeno je uređenje, koje je pretstavljeno na sl. 2 i 3. Na osovini ručice 14 leže dva zupčanika i to jedan zupčanik 15 stalno a drugi zupčanik 16 labavo. Ovaj labavi zupčanik je pomoću spiralne opruge 17 tako spojen sa zupčanikom 15 da se on pod elastičnim naponom odpojavajući prethodno zategnute opruge može okretati naspram zupčaniku 15 pa ga ovaj povlači za sobom sa momentom okretanja koji odgovara dotičnom naponu opruge. Može da bude takođe i zupčanik 16 stalan na osovini a zupčanik 15 da bude pod dejstvom opruge. Zupčanik 15 zahteva u zupčanik 18 koji je pričvršćen na osovini valjka 9 dok zupčanik 16 preko međuzupčanika 19 pokreće zupčanik 20 i time valjak 10. Međuzupčanik 19 potreban je zbog toga jer se valjci moraju obrtati u suprotnom smislu da bi se traka 2 sa jednog valjka odmotavala i namotavala na drugi valjak. Prethodno zategnuta opruga 17 ne zateže samo traku 2 nego ispoljava na zupčanicke pritisak kojim

se postiže kočenje u zupčaničkom kolesju koje odmah zaustavlja valjke 9 10.

Kod vaga sa cenama kod kojih je potrebno samo takva traka sa skalama cena koja je samo s jedne strane oštampana može ona s druge strane da bude snabdevena reklamama koje odgovaraju skalama cena a koje se pojavljuju u drugom prozoru okrenutom kupcu pa se pomeraju sa skalama cena u prozoru. Traka sa skalama cena može u tu svrhu da se sastoji od dveju međusobno spojenih od kojih jedna nosi skale cena a druga reklame. Ovakvim obrazovanjem trake sa skalama cena moguće je da se određena reklama podredi osnovnoj ceni koja se pri podešavanju osnovne cene istovremeno sa ovom pojavljuje u prozoru okrenutom kupcu. Pri tome je vrlo preimućstveno da se roba koja odgovara osnovnoj ceni pretstavi nekom reklamnom slikom.

Da bi se stvorile prilike za dobru vidljivost skala cena postavljena je na rubu prozora jedna električna sijalica ili je namešteno nekoliko sijalica, koje osvetljavaju skale a prema oku su prikrivene. Ove su sijalice postavljene na kućici spolja pa se mogu uključiti bilo pomoću nekog uključivača bilo automatski pomoću mehanizma za uključivanje koji pokreće vaga i koji uključuje sijalice samo za vreme merenja. Radi pouzdanog sprečavanja kvarenja trake kad se postigne jedan od krajnjih položaja na jednom od valjaka za namotavanje predviđena je još jedna kočnica koja je spojena sa pokretačkim mehanizmom valjaka tako da je prisiljena da sledi kretanje tog mehanizma a koja se može podesti na dotičnu dužinu trake. Ova kočnica je predstavljena na slikama 4 i 5 a sastoji se od navrtke 23, koja deluje kao kočioni organ a koja leži na delu 22 pokretačke osovine koji je snabdeven zavrtnjskom lozom i koja navrtka je pomoću čvrste vodjice 24 obezbeđenja protiv okretanja. Područje aksijalnog kretanja navrtke 23 s jedne strane ograničava neki tulac 25 na kućici a s druge srtane neki pomerljivi tulac 26 na glavčini ručice 14 pa se aksijalnim pomeranjem čaure 26 podešava prema dužini trake sa skalama. Navrtka 23 ima stegaču koja obuhvata rukavac 24 i čija su oba kraka, koji opružno nastoje da se razmaknu ka spoljašnosti, pritegnuta pomoću zavrtnja 27 tako da loza navrtke zahvata u lozu na osovini 22. Ovakvim obrazovanjem navrtke 23 moguće je da se traka, kad navrtka ne zahvata u lozu osovine, namota na valjke i da se navrtka prema dužini trake podesi kao kočnica pa kada se zategne da ukoči pokretački mehanizam pri krajnjim položajevima traka.

Patentni zahtevi:

1) Naprava za pokazivanje cena na vagama kod koje se traka sa cenama može namotavati na valjcima pomoću kojih se skala cena, koje su na obema stranama rasporedene na toj traci a koji odgovaraju raznim osnovnim cenama, podesiti uz stalnu težinsku skalu u prozorima koji leže jedan sroču drugog pa se skazaljka težinske skale kreće i po skalama cena, naznačena time, što je traka sa skalama cena u glavnom vođena u obliku slova N pa međusobno odgovarajuće skale cena za istu osnovnu cenu rasporedene su na obema stranama trake sa skalama, odnosno s jedne strane skale cena a s druge strane reklame, tako da se one pri postavljanju jedne jedine trake pojavljuju istovremeno na podjednakoj visini u međusobno suprotnim prozorima na kućici vage.

2) Naprava za pokazivanje cena, naročito prema zahtevu 1, naznačena time, što su skale cena za razna područja kilograma, koje su podređene jednoj zajedničkoj osnovnoj ceni, rasporedene tako neposredno jedna za drugom da se one istovremeno pojavljuju u prozorima.

3) Naprava prema zahtevu 1, naznačena time, što svaka skala cena, odn. grupa skala cena za više područja kilograma, koja je podređena jednoj osnovnoj ceni ima podeok koji je uspravljen radijalno prema težinskoj skali (6) pa na ovoj pokazuje podeok koji odgovara osnovnoj ceni dotične skale cena i koji sa radijalnim podeocima skala cena za druge osnovne cene sačinjava stepenasto obeležjenje (13) u upadljivoj boji na pr. crvenoj, a koji je shodno namešten na traci (2) sa skalama pomoću neke nosačke trake (3) od providnog materijala.

4) Naprava prema zahtevu 1, naznačena time, što je zupčaničko kolesje (15, 18 i 16, 19, 20) koji spaja oba valjka (9, 10) za namotavanje trake (2) sa skalama međusobno elastično ukvačeno pomoću odgovarajući prethodno zategnute opruge (17) koja drži zategnute zupčanike i traku sa skalama pa kad se ispusti ručica (14) odmah ih koči.

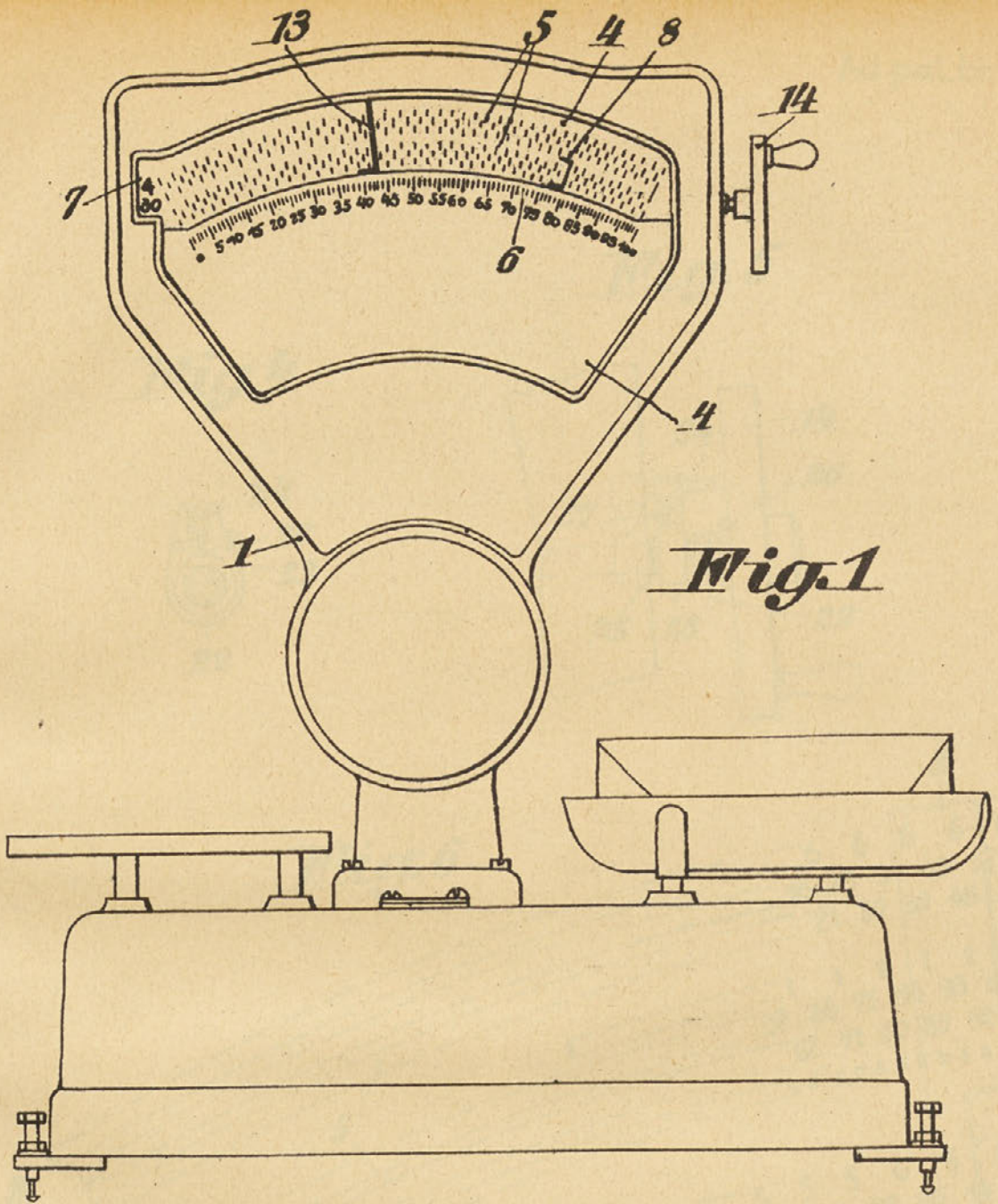
5) Naprava prema zahtevu 1, naznačena time, što je predviđena kočnica (23—27) koja je spojena tako sa pokretačkim organom (14, 22) mehanizma da nasilno sledi njegovo kretanje a koja u krajnim položajevima trake (2) koči mehanizam protiv daljeg kretanja.

7) Naprava prema zahtevu 5, naznačena time, što se kočnica sastoji od navrtke (23) koja leži na delu pokretačke osovine (22) koji je snabdeven zavrtnj-

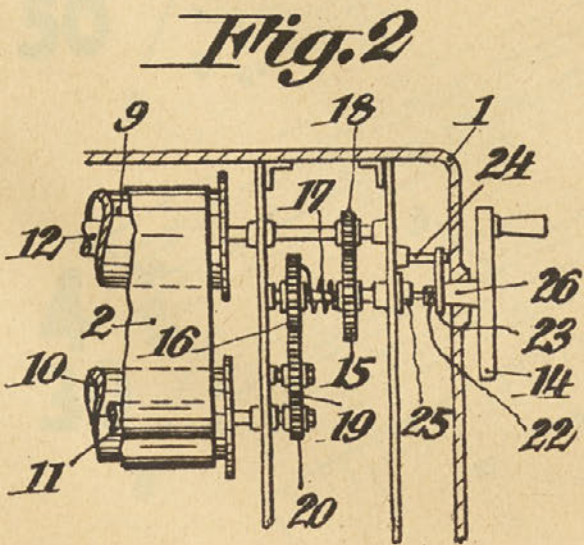
skom lozom, a koji aksijalno vodi stalni vodilni rukavac (24) a njeno aksijalno kretanje ograničavaju dva odbojca (25, 26) koji su shodno obrazovani kao ležišni tulci.

8) Naprava prema zahtevu 7, naznačena time, što se jedan od odbojaca (25 ili 26) ili oba mogu podešavati aksijalno naspram navrtki (23).

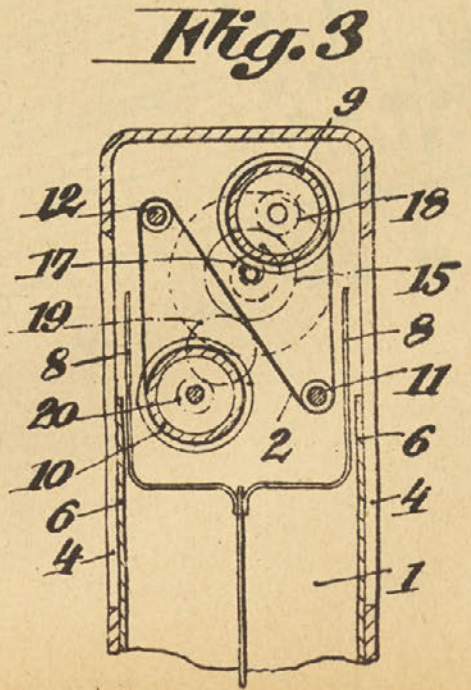
9) Naprava prema zahtevu 7, naznačena time, što se navrtka (23) sastoji od stegače koja se pomoću zavrtnja (27) ukvačuje sa zavrtnjskim delom (22) osovine pokretačkog mehanizma pa se popuštanjem zavrtnja (27) iskvačuje radi podešavanja kočnice na dužinu trake (2).

Fig. 1

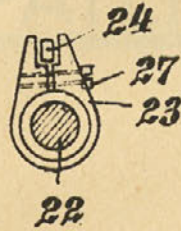
Fig. 2

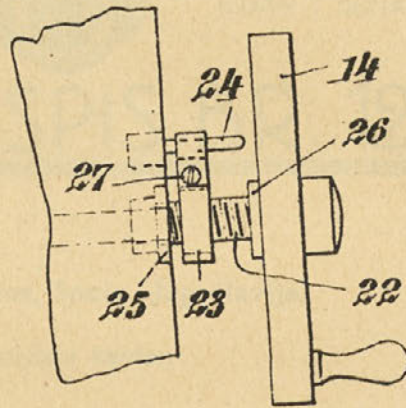
Fig. 3

Fig.4

Fig.5

Fig.6

